

Adrian Năstase, *Lumea, americanii și noi*, București, Editura Tiparg, 2012, 192 p.

Construit pe structura unei serii de editoriale publicate în *Jurnalul Național*, volumul propune o incursiune în culisele relației dintre România și Statele Unite după 1989, o cronologie subiectivă din perspectiva unuia dintre protagoniștii ei cei mai importanți.

Supus criticilor (venite atât din exterior cât și din interior) de a fi privilegiat relația cu Europa în detrimentul parteneriatului cu SUA, autorul a simțit nevoia de a consemna și clarifica unele evenimente la care a participat în mod direct, ca înalt demnitar al statului român*. Dincolo de contextul special care l-a determinat să scrie această carte – tulburările de pe scena politică internă din vara lui 2012 și reacția comunității internaționale, în particular a Statelor Unite, față de acestea – volumul reprezintă, mai mult decât orice, partea sa de adevăr, afirmarea propriilor valori și principii și, în același timp, o pledoarie pentru o politică externă românească bazată pe demnitate națională.

Parcurgând primele capitole, asistăm la o **contextualizare a sfârșitului Războiului Rece**, în care trecerea de la lumea bipolară la cea unipolară și eforturile României de a ieși din zona tampon dintre sferele de influență ale celor două superputeri – Rusia și Statele Unite – sunt relatate extensiv. Astfel, autorul pune la dispoziția cititorilor documente oficiale, stenograme ale discuțiilor cu oficialii americani, precum și fragmente din memoriile unora dintre liderii de la Washington de la acea vreme, care nu doar reflectă reticența Statelor Unite de a se

* Adrian Năstase a fost ministru al Afacerilor Externe în perioada 1990–1992, președintele Camerei Deputaților în perioada 1992–1996, prim-ministru în perioada 2000–2004.

angaja deschis într-o relație cu România, ci și explică strategia lor de a-și recalibra sfera de influență în rândul fostelor state ale blocului comunist din Europa de Est.

Celor **două războaie din Irak**, autorul le alocă o analiză amplă, cu referiri atât la rațiunile de politică internă care au determinat Statele Unite să se angajeze în aceste conflicte, cât și la raporturile la nivelul Organizației Națiunilor Unite, la relația transatlantică și la legalitatea intervențiilor militare, din perspectiva dreptului internațional. Captivă în acest angrenaj complicat și încercând să-și îndeplinească propriile obiective de integrare europeană și euroatlantică, România încerca, pe cât posibil, să acomodeze atât orgoliile unei Europe divizate, cât și redefinirea agresivă a intereselor Statelor Unite în noul context internațional.

Volumul consemnează etapele politice, economice și militare importante ale construcției **Parteneriatului strategic româno-american** (la care și-a adus propria contribuție), de la dificultățile privind acordarea, de către Statele Unite, a Clauzei Națiunii celei mai favorizate, până la statutul de aliat în conflictele din Irak, cu lămurirea mecanismelor interne ale politicii externe americane și modalităților prin care SUA își exercită influența. În acest cadru, autorul menționează susținerea americană a unor regrupări subregionale în Europa de Est, condiționările aplicate acordării de sprijin economic către România și activitatea ambasadurilor americane la București.

Pe lângă toate acestea, cartea reprezintă și **crezul politic** al unui demnitar al statului român aflat în cele mai înalte funcții:

„De-a lungul anilor, unii mi-au reproșat că sunt *filoeuropean* sau *criptocomunist* și *prorus*, alții că *nu* sunt *proamerican*. [...] Sunt, pur și simplu, român, dar am știut și știu – trăind în Europa – că proiectul european este esențial pentru noi. Pe de altă parte, trăind la periferia „Occidentului”, avem nevoie de o *relație strategică cu Statele Unite*. Știu, de asemenea, că neputând schimba nici istoria și nici geografia țării noastre, putem să dăm semnificație relației economice cu Rusia și bunei vecinătăți cu țările din Balcani. Sigur că totul e mai complicat decât atât, dar politica externă înseamnă să explorezi limitele posibilului...”

Mihaela Drăghici